

5. 10. 2025 – Milovaný král?

1. čtení: Gn 2, 4-9

Píseň: EZ638 – Díky, za toto krásné ráno

Základ kázání: 1Sam 18, 14-30

Kázání: Milí shromáždění,

neděle Díkčinění, nebo Díkůvzdání, je vždy trochu zvláštní. Proč oddělujeme *jednu* neděli pro činění díků? Je toho tak málo, za co děkovat Bohu? Jindy to dělat nemáme?

I říjnový termín tohoto zvláštního svátku napovídá, že původně šlo o díkůvzdání za *úrodu*. Tím divnější toto oddělení však je – copak jindy za úrodu, jídlo, potravu *není* třeba děkovat – třeba v zimě? A za *jiné* věci není třeba děkovat – nebo pro ně vydělovat speciální neděle?

Tak i křesťané připomínají během této neděle ledacos dalšího, za co má člověk Bohu děkovat. Na jednu stranu správně a dobře – je toho *strašně moc*, za co má být člověk vděčný. Bohu i bližním. Na druhou stranu by díky za úrodu neměly nikdy úplně zmizet.

Bez jídla totiž nelze žít déle než pár krátkých týdnů. Nevíme o jiném místě ve vesmíru, kde by bylo pro člověka něco požitelného. A tolik i na *této* planetě *není* pro člověka požitelného. A naopak jaké bohatství výběru jídla i pití na této absurdně podivné kuličce ve vesmíru?!

Jenže přechodem ke společnosti zemědělské jsme se stali ještě mnohem závislejší na božstvech počasí, úrody, katastrof, změn klimatu, kobylek. Válek.

Tento „zemědělský“ rozměr nám brzy připomene také výzdoba br. baptistů zejm. z východní Evropy. A i v něm, jak *zvrácená* je lidská společnost: Právě zemědělci jsou placeni bídě. Přestože jsme na jejich práci *všichni* existenčně závislí. Na rozdíl od manažerů, ředitelů, poradců, odborníků na reklamu, prodejců a dnes asi i stovek dalších zaměstnání. Bez kterých jsme se obešli *po statisíce let*.

A ještě víc to pak platí pro krále a vládce. K čemu je vládce, který *nechrání* lid? Ani ten mu svěřený – „vlastní.“ K čemu je král, který pořád řeší nějaké dvorní a mezinárodní intriky? Koumá, kde získat víc jakési „moci.“ Nebo „vlivu.“ Když mu zemědělec nebo pastýř nepřinese jídlo na stůl, zemře.

Také to je rozměr konfliktů mezi Saulem a Davidem. Nejde „jen“ o konflikt krále špatného a dobrého. Neschopného a schopného. Neužitečného a škodlivého s užitečným a prospěšným. Neposlušného Bohu a Bohu poslušného. Jde o základní *ideu*, princip vládců – jak ji připomínal před Saulovým kralováním Samuel: Království, i *všechny* ostatní způsoby lidské vlády, *skončí otroctvím*. Katastrofou. Utrpením. Zlem. Protože lidé v nich zaměňují člověka za Boha. Potřebujícího zachránit za zachránce, spasitele. Dodnes všichni politikové vykřikují, jak *oni* nás spasí – zachrání. A tak lidé dodnes zaměňují nezávislého a milujícího Stvořitele za v drtivé většině závislé, sebestředné, nemilosrdné ubožáky a hlupáky. (1Sam 8 + 12)

Tak i v dnešním příběhu: Pokračuje *nenávisť* a *strach* zbytečného, zavrženého vládce vůči vládci *dobrému*. Když se Saulovi *dvakrát* nepodařilo Davida zavraždit – zkouší to „nechat na Pelištejcích.“ Smutné je, že David udělá později to samé. S Urijášem. Jen tedy lépe – Davidova zrádná vražda Urijáše v boji vyjde. Saul byl na to příliš neschopný. Díky Bohu?

Tak Saul zkusil zlikvidovat Davida skrze *manželství* se Saulovou nejstarší dcerou – *když* David *nejprve* splní úkol: Bojovat proti Saulovým nepřátelům.

Jenže to Saul už jednou slíbil. A David *splnil* – v příběhu o Goliášovi (1Sam 16, 25-30). Příběh to dokonce několikrát *opakuje*. Tak má být zřejmé, že David není úplně hloupý – ačkoli nemalou naivitu u něj budeme sledovat *až do konce* jeho vlády, do jeho smrti. Může mesiášský král být naivní?

Tak David *odmítl* manželství s Meráb. Slušně, na svou dobu a místo tradičně. Jakoby zdráhavě – vždyť je jen chudým pastýřem z nepatrného rodu! A příběh hned doplní, že dobře udělal – Saul dceru Meráb obratem provdal za někoho jiného.

Jenže pak se stane překvapivé: Davida si nezamiloval *jen* Jónatan. Saulův syn. Ale také *Míkal*. Mladší Saulova dcera. Ale Saul Davida i navzdory lásce svých dvou potomků i nadále nenáviděl tak moc, že až do konce svého života se bude pokoušet Davida zlikvidovat. A dokonce *ačkoli* věřil, že s Davidem *je Hospodin*! Jak škodliví a zbyteční jsou vládci – a jak málo děkujeme za ty, na kterých závisíme každodenním životem?

A jak *šílení* bývají lidští vládcové – nejen Saul. Jak rychle žijí „odtrženi od reality“ svého lidu. I *svých* vyznání, postojů, pověr, náboženství, politiky. I od svého lidu – který Davida miloval. I od *svých vlastních dětí* – které Davida také milovali.

A tak místo, aby se Saul *dal proměnit* láskou alespoň svých dětí, když už ne lidu, kterému vládl, tak i lásku svých dětí *zneužil*. Tak se nemůžeme

divit, že v příštích oddílech Jónatan i Míkal dají přednost lásce k Davidovi před láskou k otci Saulovi. A budou Davida opakovaně zachraňovat před právě Saulem. Před svým králem a vládcem.

Protože i lásku Míkal Saul zneužil. Aby o to přesvědčivěji přinutil Davida jít zemřít v boji proti Pelištejcům. O kolik snazší je přece být královým zetěm, když nás miluje králův potomek! Na rozdíl od sňatku zřetelně politického...

Avšak David i toto, překvapivě, *odmítl*. Nemohl si dovolit věno pro milující Míkal. Vždyť je to dcera krále – a on chudý pastýř. Který ještě nad to tráví nyní více času bojem s Pelištejci než svým povoláním...

Tak Saul *zneužil* další z dobrých lidských tradic: Věno bylo možné si *odpracovat*. Třeba povražděním Pelištejců. Které David dokáže stovkou jejich předkožek. Běžné bylo přinášet také uřezané nosy, ruce, uši, prsty. Nešlo tedy o nic neobvyklého.

Ale najednou příběh prozradí *velmi* neobvyklé: Davidovi se ve skutečnosti *zamlouvalo* stát se královým zetěm. Dosl. Davidovi se *líbilo* spříznit se s královským rodem. Šíleného a běsnícího Saula. Který už ani nevycházel do boje. A který se Davida pokusil už několikrát zabít.

A jéje. Tak už i u Davida se *takhle brzy* projevila běžná lidská touha po moci. Po majetku. Po pohodlném životě – jenž je *vždy* na úkor bližních. A líbilo se to i Davidovi tak moc, že přinesl předkožek *dvojnásobek*. A *dříve* než vypršel stanovený čas.

Stačilo, aby se mohl snadno přiženit do královské rodiny.

No, tak to *děkujeme* pěkně – když máme to Díkčinění. Ani David nezapřel základní lidskou přirozenost – být jako bohové. Vládnout mocí. Snadno zbohatnout. Získat pohodlíčko klidně na úkor jiných – i tím, že je zabijeme. Vždyť to byli nepřátelé! Ale běda, aby se k nám chovali stejně ti, kteří považují za nepřátele nás...

A tak i David *už* kráčí cestou takřka všech lidí: Tak s *dobrym* poznává také *zlé*. Hned příští příběh se *už zase* pokusí Davida zabít Saul. Když se přiženil do jeho rodiny. Blízkosti.

Ale *je* i v takovém příběhu za co děkovat: Za příklad těch, kteří *už před námi* učinili špatná rozhodnutí. Kteří dali přednost touze po pohodlném životě. Kteří dali přednost zotročování, vykořisťování, mrzačení ostatních lidí pro své pohodlí. Kteří zneužívají i manželství a lásky pro sebestředný prospěch. Ať už lásky lidské nebo Boží.

A Bible, překvapivě, překládá daleko víc *takových* příběhů, než těch k *následování*. Daleko víc příběhů, které *nemáme* následovat – a proč. Totiž jak se někdo rozhodl zdánlivě dobře – ve skutečnosti velmi, velmi zle – a jaké ovoci tím přinesl sám sobě. I bližním. Někdy i na celé generace.

Jenže komu by se *dodnes nelíbilo* snadno se přiženit do královské rodiny? Takřka zadarmo? A přitom *dodnes* dosvědčují biblickou zvěst také příběhy prince Harryho a jeho manželky, americké herečky, Megan Merkle. Ale stejně i opačně: Japonské princezny Mako a Keie Komura. I ta se musela vzdát také věna – jako Míkal. Jen Mako se vzdala věna ve výši více než milionu amerických dolarů. I všeho královského. Čí příběh chceme, aby byl také naším? Který je dobrý a který je zlý? A který je lákavý a který odrazuje?

Tak děkujeme také za Boží dar našich předků – ve víře i biologických. Zejm. u biologických přece tak snadno vidíme *jejich* špatná rozhodnutí. Ale kde tedy nalézt ta dobrá? Abychom nedělali rozhodnutí ještě *mnohem horší*. V postoji „hlavně ne takhle. To na znalost *dobrého* rozhodnutí *nestačí*.”

Proto ještě víc děkujeme za Boží slovo, které *již vždy dopředu* varovalo a varuje před zlem. A vyučuje a poučuje v dobro. *Každého* člověka. Již od počátku přece Bůh člověku nabídl strom života věčného – a *zapověděl* strom poznání dobrého a zlého. Ačkoli už podle názvu by z takového názvu jedl jen úplný hlupák. Kdo *chce* poznat zlo?

A přesto si toho *hned vedle* již vždy stojícího stromu života věčného si *dodnes* skoro nikdo nevšímá. Ani v těch úvodních biblických textech. I v nich strhává naši pozornost strom poznání dobrého a zlého – ne věčného života. A tak činí většina lidí stejné, běžné i mnohem horší, chyby, jako tisíce generací před námi.

Tak děkujeme, že proti své přirozenosti zápasil také David. Abraham. Ježíš. A Další. Děkujeme za každého, kdo se *vzpírá* své přirozenosti. Kdo usiluje jíst raději ze stromu života věčného. Tak nenápadného a opomíjeného. Než ze stromu poznání dobrého a zlého. Tak lákavého.

A tak děkujeme za každého, kdo dává přednost Božímu před lidským. Bláznovství kříže a věčnosti a milosrdenství a spásy sebe i bližních před mocí, materiálním bohatstvím, slávou, ideologiemi i svými chtěním.

Amen

Píseň: EZ178 – Krásná je modrá obloha